

Ondergetekende, Paul Segers, als lid van de raad van bestuur en in overleg met de raad van bestuur wens ik in naam van de Vzw Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek met ondernemingsnummer 0414.287.790, gevestigd te 2850 Boom, Noeveren 261 volgende opmerkingen en bezwaren te formuleren aangaande de startnota van het PRUP Groengebied Terhagen- Boom te Rumst en Boom:

1.Aanduiding van het projectgebied als natuurgebied i.p.v. groengebied

Wij gaan volledig akkoord met het schrappen van de huidige bestemming van het plangebied dat volgens het gewestplan werd ingekleurd als golfterrein. De redenen van het schrappen van het golfgebied als bestemming zijn zeer duidelijk gemotiveerd in de startnota. Als Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek hebben wij altijd al geijverd om dit golfterrein te schrappen aangezien dit nooit een goede beleidskeuze is geweest en dit gezien de hoge natuurwaarde en de grote kansen tot verdere natuurontwikkeling van het projectgebied.

Wij vragen echter om de nieuw voorgestelde bestemming in de startnota, zijnde groengebied, te herzien en te wijzigen **naar de bestemming natuurgebied**. En dit omwille van onderstaande redenen:

- De zeer hoge natuurwaarde die het projectgebied momenteel heeft, alsook alle potenties die het gebied nog heeft bij verdere natuurontwikkeling en het opmaken van een natuurbeheerplan voor het hele gebied. Het natuurbeheerplan zal hierbij richting aangevend werken voor de natuurdoelstellingen die voorop gesteld worden en de daaraan verbonden beheerwerken die dienen verricht te worden. En dit alles voor het in stand houden en het verbeteren voor het leefgebied van de habitatrictlijnsoorten en andere beschermde soorten overeenkomstig het natuurdecreet en haar besluit inzake soortenbescherming, die in het projectgebied reeds aanwezig zijn of in de nabije omgeving.
- Zoals omschreven op pagina 11 van de startnota heeft de natuur spontaan na de laatste menselijke ingrepen van 1994-1995 de ontwikkeling van het volledige gebied overgenomen. Bijna 30 jaar lang heeft de natuur zich spontaan kunnen ontwikkelen, wat al vrij uniek is in Vlaanderen. Het huidige resultaat is dan ook zeer bijzonder. Er is een robuust nat natuurgebied ontstaan waarbij reeds afgelopen 10 jaar meer dan 1602 verschillende dier- en plantensoorten in dit projectgebied zijn waargenomen overeenkomstig de gegevens van www.waarnemingen.be, het welke toch een wetenschappelijke basis op vlak van natuurwaarnemingen vormt. Hierbij zijn de zeer zeldzame soorten die wegens hun kwetsbaarheid vervaagd werden zoals Kamsalamander en Rugstreeppad niet mee opgenomen. Bij deze 1602 waarnemingen bevinden zich meer dan 136 zeldzame soorten en nog eens meer dan 37 zeer zeldzame soorten. Bijzonder zijn ook de grote aantallen aan vleermuizen, salamanders, kikkers en padden die in het projectgebied leven.
- Het plangebied grenst aan de Rupel. De Rupel en haar oevers zijn aangeduid als Habitatrictlijngebied BE2300006 “Waterzone van het gebied Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent” tot aan de Nederlandse grens, waar het volledig aansluit op het habitatrictlijngebied van de Westerschelde. Het habitatrictlijngebied strekt zich tevens uit van de monding van de Rupel in de Schelde tot het begin van de Rupel waar de Dijle en Nete samenvloeien.

In het plangebied van het PRUP werden reeds volgende beschermde Habitatrictlijnsoorten waargenomen: Kamsalamander, Rugstreeppad, Laatvlieger,

Watervleermuis, Gewone grootvleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Bosvleermuis en Spaanse vlag. Er zijn ook nog bijkomende doelsoorten die beschermd zijn door de habitatrictlijngebieden, die reeds in de nabijheid van het projectgebied waargenomen zijn, waaronder Bever en Otter.

Ook volgende vogelsoorten opgenomen in de bijlage 1 van de Europese Vogelrichtlijn komen voor als broedvoegel of mogelijke broedvogel in het projectgebied: Ijsvogel, Blauwborst en Woudaapje. Bijkomende vogelsoorten als doelsoorten opgenomen in de Europese Vogelrichtlijngebieden zijn Roerdomp, Porseleinhoen, Slobeend, Ooievaar, Kleine Zilverreiger, Zwarte Ooievaar en Kwak. Ook deze soorten werden reeds in de nabijheid waargenomen.

Hoewel het projectgebied geen onderdeel uitmaakt van deze Speciale Beschermingszone sluit het wel dicht aan bij het nabijgelegen Habitatrictlijn-Vogelrichtlijngebied van de Schelde en de Rupel. Gezien haar ligging en huidige natuurwaarde betekent het projectgebied een zeer waardevolle bijdrage tot het versterken van de hier tot doel gestelde natuurtypen, zijnde:

- 3150 - Van nature eutrofe meren met vegetaties van het type Magnopotamion of Hydrocharotium (Plassen met riet- en moerasontwikkeling)
- 6430 – Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland en van montane en alpiene zones (Overgangsbiotopen van vochtige ruigten en struwelen)
- 91E0 – Bossen op alluviale grond met alnus glutinosa en Fraxinus excelsion (Alluviale bossen).
- Alsook pioniersbiotopen.

Het projectgebied is dan ook een verlenging van de Speciale Beschermingszone en het statuut van Natura 2000-netwerk waardig gezien het voorkomen van de reeds waargenomen beschermde soorten. Europa verwacht van iedere lidstaat een gunstige staat voor de Natura 2000 soorten en habitattypen wat verankerd is in het Natuurdecreet en het Besluit voor soortenbescherming in Vlaanderen. De zorgplicht voor de natuur is dan ook te meer hier aanwezig.

- Het plangebied betreft een zeer robuust en waardevol nat biotoop dankzij de aanwezigheid van de oude kleiputten met heel wat diepe tot ondiepe plassen met riet- en moerasvegetatie, alsook vochtige wilgenbossen op voedselrijke grond. De biologische waarderingskaart (versie 2) geeft aan dat het plangebied grotendeels gelegen is in biologisch zeer waardevol gebied tot biologisch waardevol gebied met zeer waardevolle elementen wat overeenstemt met de hoge natuurwaarde die ook uit de waarnemingen kan vastgesteld worden.

De Biologische Waarderingskaart (BWK) die opgemaakt wordt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) is een gebiedsdekkende inventarisatie en evaluatie van het biologisch milieu op een visuele en cartografische manier voorgesteld. De aangeduide eenheden komen overeen met de aanwezige vegetatiegemeenschappen op basis van de karakteristieke plantensoorten. Uit de Biologische Waarderingskaarten valt heel wat informatie te halen over zeldzaamheid en ruimtelijke spreiding van biotopen. Ze zijn dan ook niet alleen een belangrijk instrument om gebieden te beschermen, zowel op Vlaams als Europees vlak, maar ook voor het natuurbeheer- en het behoud in Vlaanderen.

In het projectgebied bevinden zich natuurtypen die door het Natuurdecreet verboden zijn te wijzigen en verdienen dan ook voldoende bescherming, waaronder mr (rietland) en ae (eutroof stilstaand water).

- Ruimtelijk dient het projectgebied volledig bekeken te worden als een Grote Eenheid van Natuur (GEN) van meer dan 500ha in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en dit samen met de riviervallei van de Rupel (Habitatrichtlijngebied) en de andere kleiputten en natuurgebieden, zijnde:
  - De kleiputten van de firma Wienerberger in Rumst, die natuur als planologische nabestemming hebben
  - De kleiputten van Prayon in Rumst, die enkele jaren geleden aangekocht zijn door Natuurpunt en natuur als bestemming hebben
  - De kleiputten van Ceuppens in Terhagen, die recent aangekocht zijn door de gemeente Rumst om een project van natte natuur te realiseren in het kader van de Blue-deals van de Vlaamse regering
  - De kleiputten van Swenden in Rumst, die gelegen zijn in natuurgebied (sinds 1998)

Alsook het bos- en natuurgebied Stuyvenberg te Rumst en het natuurgebied langs de oude Nete-arm in Rumst. En de natuurgebieden aan de overzijde van de Rupel, zijnde Broek De Naeyer en Blaasveldbroek en de nieuwe Sigma-overstromingsgebieden langs de Rupel en de samenvloeiing van de Rupel met de Dijle-Zenne-Nete.

De oude kleiputten van Terhagen werden reeds in 2003 aangeduid als mogelijk VEN-gebied, samen met de kleiputten van Niel (Walenhoek), maar werden niet weerhouden wegens de nog lopende ontginningen van ontginningsvergunningen van de firma's Wienerberger en Swenden. Terwijl de kleiputten van Walenhoek die gelijkwaardig zijn naar biotoop wel werden aangeduid als VEN-gebied.

In 1997 besliste de Vlaamse regering om tegen 2002 het zogenoemde Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) af te bakenen, een verzameling van de belangrijkste stukken natuur in Vlaanderen, waarin de natuurfunctie primeert. Tot op heden is dat voor minder dan driekwart van de beloofde 125.000 hectare gebeurd. De conclusie is dan ook dat er in Vlaanderen minder natuur beschermd is dan dat er lang had moeten zijn en er tegelijkertijd een aanzienlijke oppervlakte aan biologisch waardevol gebied te weinig bescherming geniet.

De opmaak van het PRUP Groengebied Terhagen Boom is dan ook een unieke kans om de natuur als hoofdfunctie ruimtelijk vast te leggen als opstap van deze Grote Eenheid Natuur om een antwoord te bieden voor de tekortkoming inzake het afbakenen van het VEN.

Specifiek over de kleiputten van Terhagen wordt in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Rumst aangegeven dat de natuurwaarden moeten bewaard en versterkt worden.”

Ook in het Ruimtelijk Structuurplan Boom staat: “In het structuurplan wordt nog aangegeven dat door actief natuurbeheer het complex van aaneengesloten kleiputten behouden en ontwikkeld moet worden.”

- Het ontwikkelen van een Grote Eenheid natuur past ook in de plannen van de Vlaamse Regering om de biodiversiteit in Vlaanderen te versterken en verhogen, alsook in het Biodiversiteitsplan België en de beleidsplannen van de Provincie Antwerpen. De noodzaak tot het ontwikkelen van een Grote Eenheid Natuur langs de Rupel vindt ook aansluiting met de reeds lopende natuurprojecten in de regio, waaronder:

- het plan Otterland in de Schelde- en Rupelvallei waarbij bijkomend waardevolle grote stukken natte natuur dienen gecreëerd te worden als leefgebied voor de otter
- de aanvraag tot erkenning van het nationaal park Rivierpark Scheldevallei waarbij 5000ha aanéengesloten natuurgebied met natuur als hoofdfunctie dient aanwezig te zijn en 20 jaar later na de erkenning nog eens uitgebreid dient te worden tot 10.000ha aanéengesloten natuurgebied.
- De combinatie met zachte recreatie in natuurgebied is nog steeds mogelijk in de vorm van wandelen en natuurbeleving. Een mountainbikeparcours is reeds aanwezig in Schorre 1 waar de hoofdbestemming bestaat uit recreatie. Mountainbiken zorgt nu éénmaal voor teveel verstoring voor de aanwezige kwetsbare natuur waaronder door het afwijken van het parcours. Door enkel zachte recreatie toe te laten kunnen er voldoende rustplaatsen voor de kwetsbare natuursoorten voorzien worden.

2. Uitbreiden van het projectgebied met de groene verbindingszone aan de Rupel, het Bos van Terhagen en de kleiputten van Ceuppens in Terhagen

- Ook de verbindingsstrook tussen de Rupel en de kleiputten in het plangebied verdient ten volle onze aandacht en dient eveneens omgezet te worden in natuurgebied gezien het één van de weinige nog bestaande en de breedste groencorridor tussen beide gebieden betreft. Deze strook sluit perfect aan met het Habitatrictlijngebied van de Rupel en vormt via het water ook aansluiting met de natuurgebieden aan de overzijde van de Rupel waar belangrijke habitatsoorten als Otter en Bever reeds aanwezig zijn.
- Deze zone is half bebost en half openruimte met heel wat interessante ruigtekruiden als Koninginnekruid, Boerenwormkruid, Heelblaadje, Sint-Janskruid en Bramen. Het is dan ook een belangrijke aantrekkingspool voor insecten als vlinders, wilde bijen en de nachtvlinder Spaanse vlag die daar hun waard- en voedselplanten vinden. Het is tevens een belangrijk jachtgebied van vleermuizen. De begroeiing en de ruigte is een perfecte migratiezone voor Otter en Bever die zich hierin kunnen schuilhouden en verbergen bij hun verplaatsingen.
- Wij vragen ook om de nabijgelegen bufferzone (Oude kil ter hoogte van De Hoek-Gamsterstraat te Boom) naast deze verbindingszone mee op te nemen in het PRUP en te bestemmen als natuurgebied. Deze zone is momenteel nog privé-eigendom maar is wel opgenomen in het Landinrichtingsplan Openruimteverbindingen Rupelstreek (VLM) voor de aanleg van een natuurlijke speelzone. Ook deze manier wordt de natuurwaarde van de aanwezige verbindingszone met de Rupel verstrekt en verbreed wat nodig is voor de migratie van soorten als Bever en Otter.
- Ook de vijvers van Ceuppens die recent aangekocht zijn door de gemeente Rumst voor het realiseren van natte natuur binnen de Vlaamse Bluedeal-projecten en het Bos van Terhagen dienen mee opgenomen te worden in het projectgebied met natuur als bestemming. Het gebied sluit volledig aan met het projectgebied en vormt ruimtelijk één geheel. Het gebied is tevens op de Biologische Waarderingskaarten van het INBO aangeduid als Biologisch zeer waardevolle tot waardevol. De huidige bestemming als woonuitbreidingsgebied op het gewestplan is volledig achterhaald gezien de zeer hoge natuurwaarde, de aanwezigheid van reeds natte natuur en het Bluedeal-project dat reeds goedgekeurd is door de Vlaamse Minister van Omgeving

- Het uitbreiden van het projectgebied met deze gebieden is ook een daad van goed en behoorlijk openbaar bestuur gezien de kostenbesparing om in voorkomend geval nadien een bijkomend RUP te moeten opmaken.

3. Het verwijderen van de omleidingsweg in het projectgebied

Wij vragen om de omleidingsweg in het projectgebied die aangeduid staat op de plannen te schrappen omwille van volgende redenen:

- De geplande omleidingsweg tussen Terhagen en de Bosstraat in Boom zoals aangeduid staat op het gewestplan wordt mee aangeduid in het PRUP. Deze weg zou dan ook door het Bos van Terhagen, de vijvers van Ceuppens en vervolgens door het projectgebied lopen. Dit alles staat in schril contrast met de natuurwaarde van het natuurgebied en de gemaakte plannen tot ontsnippering. De zone waar de omleidingsweg gelegen is betreft de belangrijke groene verbinding voor habitatsoorten als Otter en Bever tussen de Rupel en de kleiputten. Het gevaar tot verkeersslachtoffers en een rem op migratie van soorten is dan ook zeer groot, alsook verstoring door geluid en verlichting. Een omleidingsweg betekent ook dat het aaneengesloten natuurgebied dat men wil creëren terug gaat versnipperen.
- De omleidingsweg staat ook lijnrecht tegenover de wil van de burgerparticipatie die naar aanleiding van de sanering en herontwikkeling van het projectgebied met de buurtbewoners en natuurverenigingen door de provincie en gemeenten is georganiseerd. Bij de participatie werd geopteerd om enkel zachte recreatie binnen het projectgebied toe te laten. De omleidingsweg is nooit aan bod gekomen tijdens de burgerparticipatie en is ook nooit voorgesteld door de overheid als enig voorstel. Dit is dan ook in schril contrast met enige vorm van burgerparticipatie.
- Door het aanbrengen van de omleidingsweg in de plannen ontstaat rechtsonzekerheid voor de bewoners langs de Kapelstraat en worden hun toekomstplannen waaronder eventuele renovatiewerken aan hun woningen gehypothekeerd gezien de mogelijke onteigening en de impact op hun rust en een leefbare woonomgeving. De omleidingsweg achteraan hun woningen betekent ook minwaarde van hun woningen.
- Er is ook een alternatief voor deze omleidingsweg met een veel kleiner impact op het natuurgebied, zijnde via de nieuwe rotonde Crequilei achter de bestaande bebouwing naar de bestaande rotonde (Kapelstraat Korte Veerstraat). Op die manier kan er een ontsluiting voor de geplande verkaveling op het Molleveld voorzien worden en wordt het centrum van Terhagen ontlast en dienen er ook geen woningen in de Kapelstraat in Boom te verdwijnen.

4. Verwijderen van de recreatiezone in de hoek Kapelstraat en Bosstraat in Boom en behoud van de huidige locatie van de visvijver

Wij vragen om de nieuwe voorziene recreatiezone in het projectgebied ter hoogte van de Kapelstraat en de Bosstraat te schrappen en het behoud van de visvijver op de huidige locatie in het projectgebied omwille van volgende redenen:

- In de PRUP-startnota p.8 staat bovenaan: “De bestaande zonevreemde recreatie centraal in het gebied (visclub) kan in deze visie niet behouden blijven, maar beperkte

bebouwing ten dienste van lokaal recreatief gebruik is eventueel wel mogelijk in een beperkte, af te bakenen zone in de rand van het gebied.”

- Volgens het PRUP worden de kleiputten ‘Groengebied met plaats voor zachte recreatie’. De locatie van de visvijver beschouwt het PRUP als zonevreemd. Vreemd toch, vissen is een zachte vorm van recreatie en de visvijver is bovendien privé eigendom van ‘De Lustige Vissers vzw’, hun huidige kantine heeft ook een bouwvergunning (1999). Daarom vragen wij dat de visvijver op zijn huidige locatie behouden blijft. Een voorstel werd gedaan om een nieuwe, bovengrondse vijver te creëren in de hoek tussen de Bosstraat en de Kapelstraat. Op diezelfde hoek wordt ook plaats voorzien voor een rotonde waar een omleidingsweg rond Terhagen zou op aansluiten. Vissen in visput naast een druk verkeersknooppunt kan je bezwaarlijk rustgevend noemen. Bovendien is deze hoek op de recente Biologische Waarderingskaart van INBO ingekleurd als ‘zeer waardevolle natuur’ en dus te behouden zoals die nu is.
- De bestaande zone van de visvijver van de Lustige vissers kan best als groengebied met de mogelijkheid tot zachte recreatie ingekleurd worden zodat de visactiviteiten van de visvereniging, die al meer dan 50 jaar bestaat, verder kunnen gezet worden op hun eigendom. Aangezien voor de bouw van de challet van de vissers een geldige stedenbouwkundige vergunning is afgeleverd en de plannen tot wijziging van bestemming nadien uitgevoerd worden kan de bestaande visserschalet behouden blijven met een uitdoofbeleid tot wanneer de vissersclub stopt met hun activiteit en onderhandeld kan worden over een eventuele aankoop van hun terrein.
- De aanwezigheid van de visvijver in het gebied vormt op de huidige locatie geen rem op de ontwikkeling van de natuurwaarde van het projectgebied. Er kan steeds onderhandeld worden met de vissers om hun visvijver nog natuurlijker aan te leggen eventueel met de nodige subsidies. Heden besteden de vissers al veel aandacht aan natuurbescherming. Het grootste rietveld waar al verscheidene keren Woudaap is waargenomen bevindt zich op hun terrein. Watervleermuis jaagt over hun visvijver. Een deelzone van hun visvijver is natuurlijk ingericht waar regelmatig Ijsvogel en Rugstreeppad, alsook heel veel libellen worden waargenomen. De Otter vindt er ook zijn voedsel. Het vissen in natuurgebied is ook niet door het Natuurdecreet uitgesloten, zelfs niet in VEN-gebied.

Opgemaakt te Boom 11/08/2021

In naam van Vzw Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek als lid van de raad van bestuur

Ondernemingsnummer 0414.287.790

Noeveren 261

2850 Boom

Paul Segers

Vinkenlaan 12

2880 Bornem